

ВИГУК

Синтаксична роль

Вигук здебільшого не є членом речення: *Ого, який у тебе класний наплічник!* Хоча звуконаслідувальні слова інколи можуть виконувати синтаксичну функцію, наприклад: *А двері протяжно рин-рин (присудок). У траві ми почули розмірене хрум-хрум.*

Вигуки можуть субстантивуватися, тобто переходити в іменники, отож у таких випадках вони будуть виконувати відповідну синтаксичну функцію — здебільшого підмета або додатка, наприклад: *Ваше дружне «ура» (підмет) мене оглушило. Я не почула твоє «спасибі» (додаток).*

Зверніть увагу! Велика кількість вигуків співвідноситься із самостійними частинами мови, зокрема іменниками, займенниками, дієсловами, прислівниками. Отже, визначаючи частини мови й члени речення, уважно читайте контекст: вигуки виражають емоції та почуття, тому фактично не мають лексичного значення, на відміну від співзвучних їм самостійних частин мови. Окрім того, часто після вигуків стоїть знак оклику або кома. Особливу увагу звертайте на етикетні вигуки типу *перепрошую! дякую! вибачте!* тощо. Порівняйте: *Перепрошую, чи можна поряд з вами сісти?* і *Перепрошую за те, що образила тебе.* У першому випадку слово *перепрошую* є вигуком, який виражає звернення до співрозмовника, а в другому — дієсловом, що вказує на дію, виконувану суб'єктом.

ВПРАВА 1. У поданих реченнях знайдіть вигуки. Визначте їхню синтаксичну роль (письмово).

- 1) Гетьте, думи, ви хмари осінні! (Лєся Українка).
- 2) Хто не хоче скаляти золотої слави своєї, той гайда з нами за Пороги! (П. Куліш).
- 3) Ти в запічку «кахи-кахи», я з молодим «хихи-хихи» (І. Котляревський).